

מאמר בנושא: מדריך לחוק בנודע לנהגים חדשים

מהדורת 2015, של מאמר שפורסם בעבר בתקשורת על ידי עו"ד אלי אנושי.

במהלך עבודתי כסגור, שופט, וכן במהלך הרצאות אותם העברתי, נתקלתי שוב ושוב בתמונה הקודרת של נהגים חדשים המחוסרים כל ידע בסיסי לגבי דרישות ותנאי פקודת התעבורה הנדרשים מהם. חוסר ידע זה הגובל בבורות גורם לנהגים החדשים מפגשים מיותרים עם נציגי משטרת התנועה ושופטי התעבורה - במאמר זה יסקרו מצבו החוקי ומעמדו של הנהג החדש והנהג החדש הצעיר (כן יש בפקודת התעבורה גם דבר כזה) לאור דיני התעבורה וזאת על מנת להאיר את הדרישות הבסיסיות הנדרשות מנהג חדש.

1. קיבלתם רישיון נהיגה? מזל טוב, אבל אתם לא באמת חושבים שקיבלו אתכם למשפחת הנהגים כשונים בין שווים? - אל תשגו באשליות, הביטו ברישיון הנהיגה ושימו לב שתוקפו הנו לשנתיים ימים וזאת בניגוד לרישיון נהיגה מהמניין שתוקפו לעשר שנים. אתם שואלים למה? כי תקנה 12א' לפקודת התעבורה קובעת מפורשות שמי שניתן לו רישיון נהיגה ולא היה בידו קודם לכן רישיון נהיגה שאינו רישיון לנהוג באופן, טרקטור או מכונה ניידת, יהיה נהג חדש למשך שנתיים ימים – ושנתיים אלו הנם תקופת מבחן שתקבע האם תקבלו את הרישיון הקבוע, או שתחזרו למשרד הרישוי לסיבוב חוזר.

2. השאלה ההגיבית שכל נהג חדש או נהגת חדשה אמורים לשאול עכשיו הנה, מה גורלי אם לא אעמוד במבחן?, מה יהיה גורלי "אחטא" בעבירת תנועה כזו או אחרת, בעניין זה מבהירות תקנות התעבורה:

12א. (א)...

(ב) (1) הוגש נגד נהג חדש כתב אישום בשל עבירה מן העבירות המפורטות בתוספת השלישית, תוארך תקופת היותו נהג חדש עד תום ההליכים המשפטיים בעניין האישום האמור;

(2) נמסרה לנהג חדש הודעת תשלום קנס כמשמעותה בסעיף 228 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, בשל עבירה מן העבירות המפורטות בתוספת השלישית, תוארך תקופת היותו נהג חדש עד תשלום הקנס, ואם ביקש להישפט על העבירה – עד תום ההליכים המשפטיים בעניין אותה עבירה;

(3) פקע תוקפו של רישיון הנהיגה של הנהג החדש לפני תום ההליכים המשפטיים או לפני תשלום הקנס, כאמור בפסקאות (1) או (2), לפי העניין, תחדש רשות הרישוי את רישיון הנהיגה שלו לתקופה נוספת של שנתיים.

(ג) נהג חדש שההליכים המשפטיים בעניינו, כאמור בסעיף קטן (ב), הסתיימו בלא הרשעה, יחדל להיות נהג חדש בתום התקופה הבסיסית או בתום ההליכים המשפטיים כאמור, לפי המאוחר.

(ד) הורשע נהג חדש בעבירה מן העבירות המנויות בתוספת השלישית, תוארך תקופת היותו נהג חדש בשנתיים נוספות ובלבד שעמד בהצלחה בבחינות ובבדיקות כפי שקבע השר; הארכת התקופה כאמור תימנה מתום התקופה הבסיסית או ממועד ההרשעה, ואם נגזרה פסילת רישיון בהרשעה כאמור – מתום תקופת הפסילה, לפי המאוחר.

(ה) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מכל סמכות אחרת של רשות הרישוי לפי פקודה זו.

זו לשון החוק, אז למדנו, שאם הורשע נהג חדש בעבירות מסוימות, יאלץ לעבור בחינות ובדיקות שיקבע משרד הרישוי, דהיינו בחינות שזה מבחן עיוני, התאוריה, או מבחן מעשי – ה"סטט" (א)

שניהם יחדיו) ובדיקות נוספות שזה ניסוח המרמז למכון הרפואי לבטיחות בדרכים שברחוב הארבעה בתל אביב.

3. טוב, אז מה עבירות?, לשם כן נעיין בתוספת השלישית לפקודת התעבורה, והיא מכילה את הרשימה הבאה:

(1). עבירה לפי סעיפים 10, 43, 44 או 65 לפקודה זו.

(2). עבירה לפי תקנה 22 לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961, לגבי אי-צייתנות נהג רכב לרמזור ואי-מתן זכות קדימה, עבירה לפי תקנות 26(2), 47, 54 או 57 לתקנות האמורות, ועבירה לפי תקנה 144 לתקנות האמורות לגבי אי-הודעה על תאונת דרכים או אי-הגשת עזרה לנפגע בתאונת דרכים.

(3). עבירה לפי פקודה זו או התקנות לפיה אשר גרמה לתאונת דרכים שבה נפגע אדם.

(4). עבירה שבית המשפט גזר על מי שעבר אותה פסילה בפועל מהחזיק ברישיון נהיגה לתקופה של שלושה חדשים או יותר".

בגדול, הנהגים החדשים נדרשים להיזהר הכביש מכל עבירה חמורה כגון:

1. נהיגה ללא רישיון נהיגה התקף לסוג כלי הרכב בו נהגים.

2. מסירת הרכב לידי נהג בלתי מורשה.

3. עבירות פליליות – פשע, תוך שימוש ברכב.

4. עבירת אי ציות לרמזור אדום.

5. עבירת אי מתן זכות קדימה.

6. נהיגה בהשפעת סמים ומשקאות משכרים.

7. נהיגה תוך כדי עקיפה מסוכנת.

8. עבירת מהירות – כל עבירת מהירות, (גם כזו שמקבלים בגינה קנס של 250 ₪).

9. עבירת מעבר מסילת רכבת בניגוד לחוק.

10. עבירת אי הודעה על תאונת דרכים או עזרה לפצוע.

11. עבירה של גרימת תאונת דרכים בה נפצע אדם.

לרשימה זו יש להוסיף כמובן, גרימת תאונת דרכים שבה נפגע אדם וכן פסילה לתקופה בת 3 חודשים או למעלה מכך, בעקבות כל הרשעה.

כך שהרשימה אינה סגורה ולמעשה תלויה גם בחומרת הענישה בכל עברה נוספת שבגינה עומדים לדין- גם אם אינה ברשימה. והתוצאה, כאמור מעל - אי חידוש רישיון הנהיגה עם תום השנתיים.

4. דרישת הליווי, משמעותה והשלכותיה.

וזו לשון פקודת התעבורה:

נהג חדש צעיר

12א1. (א) נהג חדש צעיר חייב בביצוע תכנית הליווי שנקבעה לפי סעיף קטן (ה) (בסעיף זה – תכנית הליווי) כל עוד לא מלאו לו 24 שנים.

(ב) על אף הוראות סעיף 12א(א), תוקפו של היתר נהיגה הניתן לנהג חדש צעיר יהיה לשישה חודשים או עד שימלאו לו 24 שנים, לפי המוקדם; פקע תוקפו של היתר הנהיגה יחולו הוראות אלה, לפי העניין:

- (1) הוכיח נהג חדש צעיר, בדרך שנקבעה לפי סעיף קטן (ה), כי ביצע את תכנית הליווי, תיתן לו רשות הרישוי רישיון נהיגה שתוקפו יהיה עד תום התקופה הבסיסית או עד שימלאו לו 24 שנים, לפי המוקדם, אף אם הוגש נגדו כתב אישום או נמסרה לו הודעת תשלום קנס, כאמור בסעיף 12א(ב);
- (2) לא הוכיח נהג חדש צעיר, כאמור בפסקה (1), כי ביצע את תכנית הליווי, תיתן לו רשות הרישוי היתר נהיגה נוסף שיהיה בתוקף עד שיוכיח כי ביצע את תכנית הליווי או עד שימלאו לו 24 שנים, לפי המוקדם; הוכיח כאמור, יחולו הוראות פסקה (1).

(ג) בעת מתן היתר נהיגה כאמור ברישה של סעיף קטן (ב), תיתן רשות הרישוי לנהג החדש הצעיר הסברים ומידע, בשפות שונות, בדבר חובת הליווי החלה עליו, תקופת הליווי ותכנית הליווי, כאמור בסעיפים קטנים (ד) ו-(ה); הסברים ומידע כאמור יכול שיינתנו, לפי החלטת רשות הרישוי, גם על ידי מי שבידו רישיון להוראת נהיגה לפי סעיף 16 (בסעיף זה – בעל רישיון להוראת נהיגה).

(ד) בתקופות המפורטות להלן לא ינהג נהג חדש צעיר ברכב מנועי, למעט אופנוע, מכונה ניידת וטרקטור, אלא אם כן יושב, במושב שלצדו, מלווה:

- (1) בשלושת החודשים ממועד מתן היתר הנהיגה כאמור ברישה של סעיף קטן (ב);
- (2) בשעות הלילה – בשלושת החודשים שמתום התקופה האמורה בפסקה (1), ואם ניתן לו היתר נהיגה נוסף כאמור בסעיף קטן (ב)(2) – כל עוד היתר הנהיגה בתוקף; לעניין זה, "שעות הלילה" – השעות שבין 21:00 ל-6:00.

(ה) ...

(ו) הוראות סעיף זה וסעיף 12א2 לא יחולו על חייל או על שוטר, הנהג ברכב במסגרת מילוי תפקידו בשירות, מכוח רישיון נהיגה בר-תוקף מטעם צבא הגנה לישראל או מטעם המשטרה, ולעניין זה יחולו ההוראות החלות על נהג חדש לפי פקודת הצבא ופקודות המשטרה.

ואם נשאלת השאלה מה זה בכלל מלווה, אזי החוק ממשיך מגדיר:

(ז) בסימן זה, "מלווה" – כל אחד מאלה, ובלבד שלא ייחשב מלווה בעת היותו שיכור כהגדרתו בסעיף 64ב:

- (1) מי שבידו רישיון נהיגה בר-תוקף לאותו סוג רכב חמש שנים לפחות, ומלאו לו 24 שנים, ואם הוא בעל רישיון להוראת נהיגה – אף אם טרם מלאו לו 24 שנים;
- (2) מי שבידו רישיון נהיגה בר-תוקף לאותו סוג רכב שלוש שנים לפחות, ומלאו לו 30 שנים.

אגב, למען הסר ספק זה שיש לכם רישיון לאופנוע יותר מ-3 חודשים ואתם רואים עצמכם בעיניכם, נהגים ותיקים, לא משנה דבר ועדין יש חובת ליווי, כמו כן המלווה אמור לשבת לצדיכם (לא מאחורה) – אז אל תיטעו ותפלו בפח, שכן מקפידים על כך, הן השוטרים והן השופטים.

ואם לא היה לי מלווה ונתפסתי מה יהיה? החוק קבע סנקציה וענישה ברורים ביותר לנהג החדש שיפר את תקופת הליווי, ע"פ התוספת הראשונה לפקודת התעבורה דינו פסילה מינימלית של שלושה חודשים. וכאמור מעל, פסילה של שלושה חודשים ומעלה מחייבת נהג חדש במבחני רישוי מחדש... וכמאמר המשורר להתחיל מבראשית ...

ראוי לציון, שליווי אינו אמור להיחשב כטורח, בעיני כותב שורות אלה, הליווי הוא חלק בלתי נפרד מלימוד הנהיגה וזאת בתנאי שמתייחסים לתקופה זו בכבוד הראוי לה, תוך שיתוף פעולה בין הנהגים החדשים למלווים, רצון ללמוד ולהכיר את המצב מצד שני הצדדים באופן חיובי, מתן חיזוקים חיוביים וביקורת בונה מצד המלווה, הסבר מקדים למצבים בעיתיים, אל מול הבנה של הנהג החדש שיש מה ללמוד מנהג ותיק ומנוסה, תוך תכנון משותף של כל נסיעה, הנושאים שיטופלו בה (מהקל אל הקשה) וביצוע שיחת סיכום להסקת מסקנות בסיום הנהיגה.

5. הגבלה על מספר הנוסעים כל עוד הנהג הינו נהג חדש – אתם לא נהגי הסעות.

לאור סעיף 2א12 לפקודת התעבורה, "נוהג חדש שטרם מלאו לו 21 שנים וחלפה לגביו התקופה שבה חלה עליו חובת הליווי האמורה בסעיף 1א12, לא יסיע ברכב מנועי יותר משני נוסעים עד שימלאו לו 21 שנים, אלא אם כן יושב לידו מי שכשיר להיות מלווה". – ישר ולעניין, עד גיל 21 שנה, כל עוד אתם נהגים חדשים (כל השנתיים), אסור להסיע יותר מ2 נוסעים ללא מלווה.

ואם הסעתי יותר? החוק חד וחלק נהג החדש שסיע מעל מספר הנוסעים המותר, ע"פ התוספת הראשונה לפקודת התעבורה דינו פסילה מינימלית של שלושה חודשים. וכאמור מעל, פסילה של שלושה חודשים ומעלה מחייבת נהג חדש במבחני רישוי מחדש... וכאמור המשורר להתחיל מבראשית ...

לסיכום: לא קל להיות נהג חדש, אבל יש להתייחס לתקופה זו כתקופת לימוד, כהמשך ישיר ללימודי הנהיגה טרם קבלת הרישוי, לנהוג בזהירות, על פי החוק, להשתדל לא לעבור עבירות כלל, אבל ליתן דגש שבשעת הצורך יש להתייעץ עם עורך דין לתעבורה, כגון עו"ד אלי אנושי, שופט תעבורה בדימוס, לגבי דרך הפעולה וזאת על מנת למנוע הפתעות בלתי נעימות ממשרד הרישוי.

הערה: מדובר במאמר כללי, שאינו מהווה תחליף ללשון החוק (וראה לעניין זה פקודת התעבורה ותקנות התעבורה), המאמר אינו מהווה חוות דעת משפטית ואינו משמש תחליף לייעוץ משפטי.

תמונות מאחת ההרצאות בנושא דיני תעבורה ונהגים חדשים:

לנו - רק בימים האחרונים...

אתה...
הולדת חלל נהרגה לאחר שנפגעה מרכב חולף בעת
שעה הרגלים
הלבן, רכב אופנוע נהרג לאחר שהחליק ומגע במעקה בטיחות.
שה בני אדם נהרגו בהתנגשות חיתוכים בין שני כלי רכב (נהג
ב מהממהר - ונשל יחיד - היחיד שהגר תצורה)
הפצועים בתאונות דרכים
ynet) 0:05 (נהג פגועת ביצע פנייה, ככל הנראה מבלי
באופנוע עליו נסעו שני בני אדם. הפצועים מאושפזים
ים המלה: הרג ופצוע קל בתאונה בכביש 90
ונהרג בתאונת דרכים שארעה בכביש 90 באזור ים
דום שהגיע למקום קבע את מותם של האיש, ופינה
בית החולים סורוקה בבאר שבע (ynet)

© 2015 Ynet

